

7.
DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO.

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis vigesimo-quarto
mensis Decembris, anno Domini M. DCC. L.

M. AMBROSIO HOSTY, Legationis Anglicæ Medico
ordinario, Doctore Medico, Præfide.

An absque Bile chylosis imperfecta?

I.



ILIS est humor rectementitius, ex poris biliaris in hepate, peculiari modo secretus; à secretionibus præcipuè corporis humani æconomia pendet; hæc etenim functione generantur humores, nutriuntur partes. Haud ineptè dici potest ea corporis actio, quæ liquidum à liquido disjungitur, ac segregatur, necessarium circuli sanguinis sequens, pendens à solidi & liquidi contextu, sive ab humorum fecernendorum dispositione, vasorum & ductuum proportionem, hinc diversâ diversis fecernendis humoribus dicata organa. Inter hæc, mole, bilisque utilitate, non minus conspicuum hepar. In hypochondrio dextro, quod totum ferè replet, collocatur; dextram ventriculi partem obtegens; ultrâ cartilaginem ensiformem, sinistrorsum extenditur; membranâ vestitur à peritoneo oriundâ. Superficies externa convexa, lavis; interna concava, inæqualis, vesiculam felleam amplectitur; diaphragmati, cartilagini ensiformi, venæ cavæ annectitur; ex venæ portarum, cavæ, arteriæ hepaticæ, ductuumque biliariorum capillamentis tanquam glomeramen, coalescit. Peculiari gaudet sanguinis circuitu; bilis enim ut potè oleaginosa, crassa, ponderosa, sanguinem ejusdem ferè indolis, lymphâ nempe, seroque maximâ ex parte orbatum requirit; talem suppeditat vena portarum, hujus radices per omentum, pancreas, ventriculum, lienem, & intestina disseminatæ in truncum tandem coeunt; sanguinemque, variis perfunctum secretionibus, lymphâ seroque orbatum ad hepar revehunt. Nec nocet, remissior sanguinis progressus; stat enim inconcussus, tardiori, melius, quam citatori existente motu, secretionem celebrari. Vena portarum arteriam mentiens, motu tamen alterno systoles & diastoles destituta, totam hepatis substantiam peragrat, jugi lenique cursu amplam bilis materiem suppeditat. Ne tamen crassitie, viriumque morricium defectu, penitus torpescat sanguinis motus; huic floridior, rutiliorque, è liene redux sub ingressu admiscetur cruor. Promovet & hunc motum, arteriæ hepaticæ, in venæ portarum ramos, jugiter ardentis, comitatus indefessus; sique motum à naturâ denegatum, partim restituit, dum interim hepatis nutrimentum subministrat. Ductuum biliariorum myriades secretam bilem, partim per choleodocum, jugi fluxu in duodenum; partim per cysticum, in cystidem seu vesiculam felleam, veluti in promptuarium deducunt; dum sanguinis residuum, succo alibij bileque in hepate depositis per cavam in communem alveum remeat. Hæc autem non alium in finem sic à naturâ comparata fuere, nisi ut in bile, tanto artificio confectâ,

A

haberet primarius vitæ fomes chylus, primum & præcipuum, perfectæ sive elaborationis instrumentum.

I I.

NODOSUM sanè chylosis opus; huic peragenda, vires quasi in unum, ut ita dicam, recolligit provida mater natura. Sua sunt solidis, & fluidis adimplenda munia. Non unius generis famulantur solida, Triplicis generis dentes incidunt, dissicant, commolunt alimenta. Lingua volutantur, pharyngeorum muscutorum contractione deglutiuntur, constrictorio œsophagi motu, detruduntur in ventriculum. Hujus motu proprio conquassantur, obvolvuntur; sursum deorsum pelluntur; à sinistro ad dextrum latus projiciuntur; nunc in massam coeunt; nunc in frustula, demùm colligenda, dissiliunt. Nec parùm confert, dulcis, lenis, humidus hepatis, omenti, pancreatis, partium denique ambientium calor, qui in ventriculo, tanquam in foco uestoriæ lentis colligitur; sicque veluti in sacculo balneo maris innatante, si ita loqui fas est, solvenda includuntur. Nec reticenda aeris elatere suo sese expandentis actio. Accedunt insuper, septi medii, aortæ, muscutorumque abdominalium alterni motus. Sed quânto majus fluidis incumbit onus? Supervacanea foret solidorum actio, nisi accederet fidem superans, salivalis laticis copia; nulla oris, palati, fauciumve pars hujus secretionis experts; per totum œsophagi tractum disseminati glandulosi acini, novum liquorem lubricandæ viæ, alimentisque diluendis idoneum suppeditant. Commune addit, jugitet è tunica ventriculi villosâ depluens succi gastrici profluvium. Humores isti, loco tantùm & nomine diversi, alimenta irrorant, penetrant, macerant, dividunt, ac in prima fermè resolvunt principia: hanc autem vim ac energiam quantæcumque sint, ab aqueis, spirituosis, oleosis, salinis, æthereisque particulis, variè inter se commixtis mutantur. Hæc chylosim egregiè quidam inchoant, minimè tamen perficiunt. Chylus enim, partibus adhuc indigestis, crudioribusque scætet; donec superato pyloro, in duodenum demùm elaborandus delabatur. In hujus cavitatem non longè à pyloro insignes duo hiant canaliculi, pancreaticus & choledocus. Ille lympham serosam, insipidam, salivæ analogam, pancreatis glandulis secretam evomit. Hic paulò inferiùs, obliquo inter membranas reptatu, orificio, sæpè communi cum pancreatico, sæpè diverso, utramque bilem, hepaticam nempe & cysticam eructat: his attentâ mente perpensis, fluida chylosæos consocienda palmani solidis præripere nemo insicias ibit.

I I I.

BILEM verò inter fluida primas sibi vindicare, demonstrat analysis chymica, probat analogia. Distillatione enim bilis blando igne institutâ, prodit primò phlegma in fundo remanente resinâ densâ inflammabili; aucto igne ascendit sal volatile acre, remanet tandem ossa nigra saporis acerrimi; è quâ educitur sal fixum acre lividiosum. Ex hoc processu, si *Bazlivio* (a) fides, constat in bile contineri quatuor principia; sal nempe acre, fixum & volatile; sulphur & phlegma; sal autem & sulphur majori præ cæteris copiâ. Ex his quatuor principijs variè inter se coadunatis, exurgere compositum in solvendo & abstergendo potentissimum, mulierculis notum est atque pictoribus, illæ experientiâ edoctæ, ut sericas veltes à sordibus repurgent, saponi bilem anteponunt. Pictores tenacissimâ pigmenta bile diluunt. Has autem doctes, à sale acri livioso cum oleosis particulis mixto mutatur. Magnam quoque alkali acris copiam inesse, ex hujus cum acidis effervescentiâ deducitur. Cum acidis enim præsertim mineralium, effervesceit paululùm, colorem mutat. Cum spiritu vitrioli, nitri, sulphuris, ebullit parumper, modò intensiùs, modò remissiùs viridescit, obtunditur amarities. Biliosi humoris sic perspectâ indole, quid in chylosæos opere ab eâ sperandum sit, evtere arduum admodum non est. Oleosis particulis acriora obtundit, æscenciam averte, salinis nimis compacta, cunei instar, dividit; amaritæ putredinem arecet; saponariâ indole, mucum intestinorum abstergit, tubulos lacteos glandularum oscula referat, intestinorum denique fibras acredine velliendo, sæcum ejectionem promovet. Nec aliter senserunt melioris notæ Medici. (b) Nam bilis affectus, si chylo, facibusque affusa miscetur, conteriturque, sunt attenuare, resolu-

(a) Bagl.
exp. circa bi-
lem pag. 428.

(b) Boer
Med. n. 29.

vere, abstergere, fibras motrices stimulare, diversa quæque miscere, acria salina obtundere, coagulata dividere, vias expedire chylo, appetitum excitare, fermenti vires gerere, cruda coctis assimilare. (c) Si chylo è ventriculo egresso, affunditur, saponacea indole fundit omnia, æquabilissimæ miscelæ apta reddit. Glutinosa, lenta omnia dividit & attenuat. Bilem porrò primarium esse perficiendæ chylosæ instrumentum, suprâ allatis rationum momentis probatur, & mox influendâ explicandâque partium chyli cum sanguinis partibus ope bilis analogiâ atque assimilatione ulteriùs demonstrabitur.

(c) Wansleit.
lib. de morb.
à g'ut. spont.
part. 69. a.
3.

I V.

UT chylus suam exuens naturam, sanguis fiat; requiritur, 1°. nexûs & unionis partium quas complectitur, dissolutio. 2°. Ut dissolutæ, novum inter se ineant connubium, novamque adipiscantur formam texturæ sanguinis æmulam; 3°. ut inutilibus eliminatis utilia serventur. His tribus præstandis parem esse bilem illicò patebit utriusque humoris institutâ comparatione. Chylus è ventriculo in duodenum delapsus, albus, crassus, viscidus, aqueusque moleculis adhuc indigestis conspurcatur. Sanguis verò partibus gelatinosis, serosis vel lymphaticis, salinis oleosisque citatur, colore denique purpureo tingitur. Quid itaque in chylo, ut in sanguinem convertatur, desiderandum superest, nisi ut partes albæ ad rubedinem disponantur, crassæ & viscidæ attenuentur, dividantur, aquosæ cum oleosis intimiùs misceantur, crudæ subigantur, heterogeneæ ablegentur: Porro bilis suprâ recensitis facta principiis, succoque permixta pancreatico, crassas dividit moleculas, indigestas emendat, viscidas attenuat, oleosas à compedibus liberat, cum aqueis miscet, in gelatinam & lympham convertit, globulosam ipsam impertitur figuram, easque, alkalina suâ indole ad rubedinem suscipiendam disponit. Vis plura? Utilitatem, imò necessitatem bilis ad chylosim perficiendam innuere videntur, hepatis, vesiculæque felleæ propè ventriculum situs; ductusque excretorii non longè à pyloro insertio. Insuper in fortu & animantibus fame enecatis, vesicula bile ultra modum distenditur, in his enim feriat ventriculus. In belluonibus è contrâ, ob nimiam ventriculi distentionem vacua, ut plurimum reperitur. Tandem mala chylosis bilem vitiatam demonstrat, & vice versâ; si nimia, v. g. quantitate fluat, si acrior, cœliacam lientericamque accersit passionem, si obstructo schirrhosove hepate, vel calculo laborante cystide, parcius fluat, vel omnino supprimatur, bile in sanguinem refusâ fœdo ictero deturpatur corpus. Si refluxu feratur in ventriculum, famem excitat caninam, picam, malaciam, pluraque alia mala, quæ recensere vetat instituti ratio. Huic assertioni pondus addunt è celeberrimorum in arte virorum decerptæ auctoritates, sic teste Doctissimo Wanswiten; (a) » Quandiù bilis iusta temperies adest, illibata ferè obtinetur sanitas, dum » enim abundat, vel nimis acris est, putridi morbi sunt, dum verò deficit, vel iners » redditæ est, morbi sunt chronici. « (b) Idem sic loquitur, » simul ac bilis impedita » fluere in duodenum, regurgitat in sanguinem, totus sanguis sic dissolvitur, ut » tandem diuturnum icterum sequatur hydrops. « Assentitur & Clarissimus Hoffmannus; (c) » Jam facile patet ratio, inquit, quare bile vitiata, multæ cruditates, » primis in viis accumulentur; quæ nausæam, ardorem stomachi, flatulentiam, alvum » adstrictam, cachexiam ac talem facile inferunt. « Ex Boerhaavio (d), » bilis ex » cretio nimia, per superiora vel inferiora, orbat chylopoiesim primario instrumen- » to, hinc impedit ciborum coctionem, secretionem, sæcum ejectionem. « Quid plura? Deficiente bile, nidulantes in ventriculo & intestinis reperiuntur vermes. Hinc necessaria bilis efficacia probè conscii, melioris notæ Medici, experientiæque edocti, medicamenta omnia quæ bilis naturam æmulantur, ei haud infelicitè substituant; amara nempe ut rheum, absinthium pluraque alia hujus generis. Bilis enim vitiiis, ejusmodi remedia, medentur, defectui suppetias ferunt; præsentissimæque sunt efficaciæ in læsâ chylosi.

(a) Art. de
morb. spont.
ex acid. hum.
par. 61.
(b) Art. de
morb. à glut.
spont. par. 5.
(c) De Chyl.
in intest.
perst. cap. 5.
par. 21.
(d) Boet. n.
773.

V.

FRUSTRA nobis objicerentur Antiquorum circa chylosim hypotheses, vel potius signa, quibus, incognitis secretionum mechanisimus, ignorata organorum &

4
 brica, malèque intellecta succorum indoles præbuerunt originem. Ipsos videlicet latebat quâ ratione tot & tanta, tamque diversa cōsulentōrum potulentōrumque genera; in materiem humoribus nostris analogam, nutriendisque partibus idoneam converti possent. Cibus itaque in ventriculo atteri, putrescere autumabant; ipse Hippocrates, solo calore, cibos concoqui assererat. Alii è contra cōctionem omninò rejicientes, alimenta cruda in totum corpus diduci affirmabant; multi ad fermentationem, & eliquationem confugiebant; aliqui solâ ventriculi agitatione, cibos comminui, chylosimque perfici existimabant, nec defuerunt qui hepar ultra modum extollentes, chylum ab eo, non tantùm, resorberi perficique, sed & idem jecur hæmatoseos munere perfungi asserere non dubitaverint. Non ideo tamen Antiquis, grati animi negandum vesticigal; cùm primi facem in rebus tam obscuris præferre ausi sint; ignotamque antea ingredi viam. Ast vivorum sectione animantium, cadaverumque autopsiâ edocti Neoterici. Scisso obscuritatis velo, ac veluti in naturæ consilium vocati, vividiorum artulerunt lucem. Sua solidis & fluidis dispensarunt munia, nec solis solidis palmam concedentes, in totum corpus diduci affirmabant, nonnulli horum melioris quidem notæ, bilem, in ulteriore chyli elaboratione, tanti fecerunt, ut hujus elaborationis officinam, duodenum nempè, ventriculi succenturiati nomine decoraverint. Nec objicias, aliquas chyli partes intra lactea vasa trudi antequam bilis energiam fuerint expertæ, portio enim illa chyli adeò exigua est, ut pro nihilo haberi possit. Aliundè non diffitemur, quâdam chyli particulas, in ipso, è ventriculo egressu satis esse elaboratas, ut sine noxâ sanguini possint admisceri. Partes scilicet alimentorum euchymorum, qualia sunt jura carniū, lacticia, &c. Ast iniquis, quibusdam in animantibus desideratur vesicula fellea; Quid inde? huic defectui providit in his animantibus natura, reperiuntur enim folliculi qui cystidis vices adimplent; vel eadem animantia, alimentis nutriuntur facilis adeò cōtionis, ut hepatica sufficiat bilis. Cùm itaque apud omnes in confesso sit ex solidorum & fluidorum actione unitâ, totum perfici chyloseos opus, fluidaque primas sibi vindicare, cumque insuper probatum sit bilem inter fluida præsentissimi esse auxilii, sequitur ipsam esse primarium & præcipuum chyloseos instrumentum. Proindeque absque eâ perfectam chylosim obtineri nequaquam posse.

Ergò absque Bile chylosis imperfecta.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Josephus - Maria - Franciscus de la Sône, Censor Regius & Regiæ Scientiarum Academia Socius.

M. Urbanus de Vandenesse

M. Ludovicus - Guillelmus le Monnier, Consiliarius Medicus Regis ordinarius in Nostro comio Regio San Germani ja Layâ, Regiarumque Parisiensis, Londinensis ac Berolinensis Academicarum Socius.

M. Julianus Buffon.

M. Theodorus Baron.

M. Josephus - Exuperius Berin, Supremi Valachia & Moldavia Principis Medicus ordinarius, & Regiæ Scientiarum Academia Socius Veteranus.

M. Petrus Bercher.

M. Andreas Cantwel, Regiæ Societatis Londinensis Socius.

M. Carolus Dionis.

Proponebat Parisiis JOANNES-BAPTISTA BASSEVILLE, Ambianus, Salubetricinæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, A. R. S. H. 1750,

A SEXTA AD MERIDIEM.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1750.